

Datum

2024-08-19

Ärende

2024-000613

Plan mot kränkande behandling, trakasserier och aktiva åtgärder mot diskriminering

Ransbergs skola

Beslutad av: Rektor

Gäller från och med: 2024-08-19

Tidpunkt för aktualisering: 2025-06

Dokumentägare: Rektor

TIBRO

Tibro kommun
543 80 TIBRO

www.tibro.se
kommun@tibro.se

Växel: 0504-180 00

1. Inledning

1.1 Lagstiftning

Skolan har i uppdrag att arbeta för en skolmiljö som är fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Bestämmelser om detta finns i:

- **Barnkonventionen**
- **Skollagen 6 kap. (2010:800)**
- **Diskrimineringslagen (2008:567)**
- **Grundskolans läroplan Lgr22**

Enligt 6 kap. *skollagen* ska varje verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling samt genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.

Det ska varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av åtgärderna som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. I planen ska det också finnas en rutin för akuta situationer så att personal vet hur de ska agera. Rutinerna ska vara kända av all personal. I skollagen framhålls även skyldigheten att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling.

I 3 kap. *diskrimineringslagen* finns regler om aktiva åtgärder mot *diskriminering*. Skolan har en skyldighet att aktivt arbeta med åtgärder riktade mot de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande. Löpande dokumentation ska genomföras och arbetet ska ske i samverkan med elever och personal på skolan.

I det främjande arbetet ska samtliga diskrimineringsgrunder beaktas och arbetet ska integreras i den vardagliga verksamheten, i undervisningen, personalens förhållningssätt, i den fysiska lärmiljön och i valet av pedagogiskt material.

Det förebyggande arbetet ska inriktas på risk- eller problemområden som identifieras genom kartläggning av verksamheten. Kartläggning kan göras på olika sätt genom till exempel enkäter, organiserade samtal med barn och personal eller trygghetsvandringar. Kartläggningar ska analyseras och utifrån analysen ska varje skola sätta upp mål för sitt förebyggande arbete. Skolan ska också besluta om vilka åtgärder som ska genomföras för att nå målen. Det ska framgå vem som är ansvarig för åtgärderna, när och hur de ska utvärderas.

1.2 Definitioner

Diskrimineringslagen skiljer på 6 olika diskrimineringsformer:

Direkt diskriminering: När en elev behandlas sämre än någon annan i jämförbar situation och missgynnandet har samband med någon av de 7 diskrimineringsgrunderna (att behandla lika olika).

Indirekt diskriminering: När tillämpning av bestämmelser eller kriterier framstår som neutrala men i praktiken missgynnar eleven i relation till någon av de 7 diskrimineringsgrunderna (att behandla olika lika).

Instruktioner att diskriminera: Att ge order eller instruktioner till någon i lydads- eller beroendeförhållande att trakassera eller direkt/indirekt diskriminera.

Trakasserier: En enskild handling som kränker en elevs värdighet utifrån en eller flera av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker en elevs värdighet.

Bristande tillgänglighet: När en elev med funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att eleven ska komma i en jämförbar situation med en elev utan denna funktionsnedsättning.

Kränkande behandling är när en elevs värdighet kränks, men kränkningen inte har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Vid bedömningen av kränkande behandling mellan elever ska stor vikt fästas vid elevens upplevelse. Det är den som upplever sig utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är kränkande.

Andra definitioner:

Främjande insatser: Det främjande arbetet har fokus på det positiva, att skapa en tillitsfull skolmiljö och respekt för allas lika värde. Det främjande arbetet förstärker sådant som fungerar och som vi vill se mer av.

Förebyggande åtgärder: Det förebyggande arbetet har fokus på att identifiera och avvärja risker för kränkningar, trakasserier och diskriminering i utbildningen.

1.3 Målsättning

Målsättningen med planen är att den ska vara en hjälp i arbetet med att:

- **Främja** likabehandling och jämställdhet
- **Förebygga och förhindra** diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- **Förankra** arbetet hos samtliga elever, medarbetare och vårdnadshavare
- **Följa upp** de insatser som genomförts

1.4 Planens innehåll

Planen har följande uppbyggnad:

- Främjande insatser
- Förebyggande åtgärder
- Resultat av kartläggningar från föregående läsår
- Utvärdering av mål från föregående läsår
- Mål och planerade insatser
- Riktlinjer och rutiner för att förhindra diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling
- Rutiner för åtgärder i akuta situationer
- Årshjul som sammanfattar arbetet utifrån planen (Bilaga 1)

1.5 Delaktighet och förankring

Enligt skollagen och diskrimineringslagen ska arbetet med planen involvera både elever, personal och vårdnadshavare.

I skolan ges **eleverna** möjlighet att vara delaktiga i planen i samband med kartläggningar; till exempel genom att delta i trygghetsvandringar och enkäter. Det vardagliga arbetet ska också präglas av ett förhållningssätt som visar att elevernas tankar, idéer och åsikter är av stor vikt.

Vårdnadshavare kan ta del av planen på respektive skolas hemsida och deltar i kartläggningen genom att årligen besvara en enkät. Enkäten innehåller bland annat frågor om trygghet, likabehandlingsarbete och kränkande behandling. På utvecklingssamtalen lyfts alltid frågor kopplat till trygghet.

All **personal** får information om planen vid läsårsstart. Arbetet utifrån planen synliggörs i ett årshjul samt redovisas/dokumenteras i verksamhetens kvalitetsarbete. Arbetssättet utifrån planen utvärderas i trygghetsteamet en gång per år på respektive skola.

2. Främjande insatser

Vårt främjande arbete syftar till att förstärka respekten för allas lika värde. All personal på skolan ska vara goda förebilder och ha ett förhållningssätt som överensstämmer med läroplanens värdegrund. Personal ska arbeta aktivt med att vara medvetna om sitt eget beteende och agerande i alla vardagssituationer.

För att främja en trygg lärmiljö utgår grundskolorna i Tibro kommun från följande tre gemensamma regler:

- Alla får alltid vara med i gemenskapen
- Ingen elev bestämmer över någon annan elev
- Stopp betyder stopp

Skolans främjande arbete sker kontinuerligt under läsåret på följande sätt:

- Vandringsdagar- sker i samband med terminsstart där alla elever deltar i åldersblandade grupper, faddergrupper. Faddergruppen är statisk under läsåret.
- Författarhörnor - sker återkommande under läsåret tillsammans med faddergruppen.
- Hälsovecka – sker under vårtermin och hösttermin för alla elever på skolan. Under veckan är det fokus på rörelse, aktivitet, psykisk hälsa och kost.
- Stop min kropp vecka – sker under höstterminen utifrån Rädda barnens material.
- Aktivitetsdagar under läsåret är bland annat: FN-dagen, friluftsdagar, demokratidag, påskvandring, friidrottsdag och Ransbergdagen där hela skolan deltar.

Samtliga främjande aktiviteter planeras, genomförs och följs upp utifrån skolans årshjul för ett aktivt elevinflytande.

3. Förebyggande åtgärder

3.1 Kartläggningar och observationer

Skolan arbetar aktivt med förebyggande åtgärder för att öka den upplevda tryggheten hos eleverna.

Kartläggningar som genomförs:

- September: Trygghetsvandringar för elever för att kartlägga platser som kan upplevas som otrygga. Trygghetsvandringar görs fysiskt eller digitalt. Sociogram – eleven i gruppen, genomförs genom samtal.
- Februari: Enkät till elever och vårdnadshavare. Analys av resultat från enkäterna görs på varje skolenhet. Sociogram – eleven i gruppen, genomförs genom samtal.
- Mars: Trygghetsvandringar för elever för att kartlägga platser som kan upplevas som otrygga. Trygghetsvandringar görs fysiskt eller digitalt.
- Vår och höst: Samtal om trygghet och studiero genomförs på utvecklingssamtal.

3.2 Andra förebyggande åtgärder

Rastvärdskap – under elevernas raster finns ett rullande rastvärdschema för att säkerställa vuxennärvaro. I samband med trygghetsvandring och ärenden för kränkande behandling identifieras otrygga platser där rastvärd särskilt behöver trygga platsen eller området. Alla rastvärdar har gul väst på sig för att vara synlig för eleverna. Rastvärdar är närvarande, delaktiga och tar ansvar för exempelvis lagindelning vid fotboll, innebandy och andra laglekar under rasten. Rastvärdar agerar likvärdigt vid konflikter, kränkningar, trakasserier eller diskriminering, utifrån skolans arbete mot alla former av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. Konflikthantering sker i enlighet med modellen för respektfull konflikthantering. Om kränkning uppstår, konflikter i relationer eller annan orsak till att eleverna behöver stöd av vuxen sker kommunikationen genom trygghetsteam till arbetslagen. Det är hela skolans ansvar att arbeta för en trygg skolmiljö hela dagen.

Rastaktiviteter – under förmiddagsrasten måndag-fredag kl. 09.30-10.00 sker vuxenledda rastaktiviteter vilket skolans fritidslärare ansvarar för. Vilka aktiviteter som genomförs kommande vecka publiceras på teams och informeras sedan till eleverna.

Närvarande vuxna – för att förebygga kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering finns närvarande vuxna vid platser i skolmiljön som identifierats som "riskzoner".

4. Resultat och analys av kartläggningar HT23-VT24

Nedan presenteras Ransbergs skolas kartläggningar, resultat, analys och fortsatt planering för främjande, förebyggande och åtgärdande arbete. Aktuellt dokument används som en del av skolans arbete för att främja likabehandling, trygghet, trivsel och studiero, motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Samtliga kartläggningar som presenteras har genomförts under läsåret 2023/2024.

Trygghetsvandringar - Elevernas arbetsmiljö under hela skoldagen

Kartläggningen genomförs i september och februari varje läsår i form av en trygghetsvandring. Aktuellt resultat är resultat av trygghetsvandring som genomförts i februari-mars under Vt.- 24. Att beakta är även att sedan terminsstart för Vt.-24 har eleverna flyttat i in Ransbergs nybyggda skola.

Resultat utomhusmiljö

Svarsfrekvens av trygghetsvandring i skolans utomhusmiljö är 97 % (120/124) av skolans elever. Två elever har kryssat i samtliga fält på enkäten där både alternativen för att jag känner mig trygg i hela skolans utomhusmiljö, jag känner mig otrygg i hela skolans utomhusmiljö har kryssats i. Dessa två svar räknas bort från enkäten i och med att det inte blir ett tillförlitligt resultat.

92,4 % (109/118) av eleverna som besvarat enkäten uppger att de känner sig trygga överallt i skolans utomhusmiljö. Det finns ingen plats i skolans utomhusmiljö som fler än tre elever upplever som otrygg.

Analys av trygghetsvandring - utomhusmiljö:

Utifrån resultat av trygghetsvandring av skolans utomhusmiljö är det ingen plats i skolans utomhusmiljö som fler än tre elever uppger som otrygg. Vid trygghetsvandring som genomfördes Vt-23 uppgavs bland annat bandyplanen och fotbollsplanen som otrygga platser något som inte uppges i aktuell kartläggning. Eleverna på Ransberg skola flyttade i samband med terminsstart Vt.-24 in i den nybyggda Ransberg skola vilket även medfört en helt ny utomhusmiljö. Utomhusmiljön på nya Ransberg skola är indelad i zoner, fotbollsplan, bollzon, lekzon, ljusis och mörkis. Vid samtliga av dessa zoner finns en rastvärd då rastvärds schemat är framtaget utifrån aktuella zoner. I samband med trygghetsteam där elever ingår vid ett tillfälle/månad framkommer att detta kan vara en av anledningarna till den ökade upplevelsen av trygghet. Tydliga fotbollsregler och vuxennärvaro uppges även av eleverna vara en anledning till att fotbollsplanen inte längre upplevs som otrygg. En insats som genomförts under våren är att revidera och kommunicera fotbollsreglerna till samtliga elever och personal. Tidigare bandyplan ingår numera i bollzonen där även gagaboll och basket finns att spela/leka, utifrån observation spelas mindre bandy, medens gagboll och basket spelas desto mer. Utifrån föregående kartläggning framkom att hårt spel och tacklingar var orsaker till otrygghet där det även framhölls att vuxennärvaro och tydliga regler är avgörande

för elevernas trygghet. Vi kan utifrån aktuell kartläggning se att detta givit resultat för elevernas upplevelse av trygghet i skolans utomhusmiljö.

Resultat inomhusmiljö

Svarsfrekvens av trygghetsvandring i skolans inomhusmiljö är 98,4 % (122/124) av skolans elever. Av dessa känner sig 68 % (83/122) trygga överallt i skolans inomhusmiljö.

De platser som fler än tre av eleverna upplever som otrygga är:

- I omklädningsrummet till idrotten, 23/122 elever
- I kapprummet, 15/122 elever
- I idrottshallen, 8/122 elever
- I matsalen, 8/122 elever
- I sitt klassrum, 5/122 elever

Analys av trygghetsvandring - Inomhusmiljö:

Utifrån resultat av trygghetsvandring i skolans inomhusmiljö framkommer att eleverna upplever en ökad otrygghet i skolans inomhusmiljö sedan inflytt på nya Ransberg skola. Eleverna på Ransberg skola flyttade i samband med terminsstart Vt.-24 in i den nybyggda Ransberg skola vilket även medfört en helt ny inomhusmiljö.

Omklädningsrummen till idrotten och den upplevda otryggheten för elever på lågstadiet grundar sig främst i för hög ljudvolym och oro för att elever av det motsatt könet skall komma in i omklädningsrummet. Det finns alltid en vuxen på skolan i eller utanför omklädningsrummet vid ombyte och dusch för att skapa trygghet för eleverna, elevernas ansvar för ljudvolym samt vuxens placering vid ombyte behöver arbetas vidare med för att öka tryggheten i omklädningsrummen.

Vad gäller den upplevda otryggheten i klassrum, matsal och idrottshallen så är det även här ljudvolymen som är den främsta orsaken till upplevd otrygghet, detta behöver därför arbetas med intensivt med kommande termin.

Kapprummen har en helt ny utformning på nya Ransberg skola, låg,- respektive mellanstadiet har gemensamma kapprum. På mellanstadiet skiljer sig miljön från lågstadiet då årskurserna har egna avdelade delar som är "deras". På lågstadiet är det en mer öppen miljö där samtliga elever ska samsas. Eleverna går in samtidigt vid skolstart samt ut och in samtidigt vid förmiddagsrast vilket gör att samtliga elever i lågstadiet möts på samma yta. Detta har resulterat i hög ljudvolym, trånga utrymmen och att vissa elever inte tar ansvar för sina eller kamraternas saker. Vid upprepade tillfällen har elevers personliga saker flyttats på, kastats ner eller åkt ner från platsen. Det ligger ofta kläder och skor på golvet vilket även påverkar framkomligheten. Inledningsvis av Vt.-24 gjordes ett försök att eleverna skulle gå in med 5-10 minuters mellanrum, detta lyckades under en kort period för att sedan åter gå tillbaka till att alla går in samtidigt då det varit svårt för eleverna att uppfatta när "deras klocka" ringer osv. Rutiner för in,- och utgång behöver ses över liksom fortsatt arbete med elevernas ansvar för sina saker.

Enkätresultat – trygghet, trivsel och studiero

Kartläggningen genomförs i februari varje läsår.

Resultat av vårdnadshavarnas enkätsvar

Deltagandet från vårdnadshavare var under aktuell kartläggning lägre än föregående läsår, i år har 39/113 vårdnadshavare besvarat enkäten. Vårdnadshavare till elever i åk 5 har besvarat Skolinspektionens enkät och är därför inte medräknade i aktuell kartläggning. Antalet vårdnadshavare som skolan utgår från är en vårdnadshavare per elev. Fördelningen är enligt följande:

F-klass: 6/23

Åk 1: 5/17

Åk 2: 7/17

Åk 3: 9/18

Åk 4: 9/18

Åk 5: -

Åk 6: 3/19

Trygghet

92,3 % av vårdnadshavare som besvarat enkäten upplever att deras barn alltid eller oftast är trygga under skoldagen. Ingen vårdnadshavare uppger att deras barn aldrig är trygga. Dock påvisas en för hög procentandel, utifrån skolans nolltolerans mot alla former av kränkande behandling, då endast 43,6 % uppger att deras barn aldrig blivit utsatt för detta. 89,7 % av vårdnadshavarna uppger att de vet vart de ska vända sig om de upplevt att deras barn upplevt sig bli utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

21 av de vårdnadshavare som besvarat enkäten uppger att de har barn i skolans fritidshem. Majoriteten av dessa upplever att deras barn alltid eller oftast är trygga på fritids samt att 90,5 % vet vart man ska vända sig om barnet utsätts för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier.

Lärande

Vårdnadshavare uppger i hög grad att deras barn får möjlighet att nå kunskapskraven.

92,3 % av vårdnadshavare upplever att lärarna på skolan alltid eller oftast tar hänsyn till och lyssnar till hans barns åsikter i frågor som är viktiga för hans barn.

Resultat av elevernas enkätsvar

111/112 elever har besvarat enkäten. Elever i åk 5 (12 elever) har besvarat Skolinspektionens enkät och är därför inte medräknade i aktuell kartläggning. Procentsatsen nedan beräknas utifrån de elever som besvarat enkäten.

Trygghet

81 % av eleverna upplever alltid trygghet under skoldagen, 17 % av eleverna upplever oftast trygghet under skoldagen. 1,8 % motsvarande 2 elever uppger att de inte känner sig trygga under skoldagen.

55 % av eleverna uppger att de aldrig blivit utsatta för kränkande behandling medan 32 % uppger att det hänt någon gång, 9 % uppger att det hänt flera gånger och 4 % uppger att det sker ofta. Elever i åk 4 och åk 6 har besvarat frågan om jag utsatts för diskriminering, 94 % av eleverna uppger att de aldrig blivit utsatta för diskriminering. 6 %, motsvarande två elever, uppger att de upplevt sig diskriminerade en elev på grund av funktionsvariation och en elev på grund av ålder.

8 % av eleverna i åk 4 och åk 6, motsvarande 3 elever, har upplevt sig bli utsatt för trakasserier, en elev på grund av vem jag är kär i/sexuell läggning, en elev på grund av funktionsvariation och en elev på grund av ålder.

Med anledning av begreppsförståelse togs beslutet att inte kartlägga förskoleklass till och med åk 3 vad gäller diskriminering och trakasserier.

97,3 % av eleverna upplever att skolan alltid eller ibland gör det som krävs för att de ska känna sig trygga.

Lärande

5,4 % (motsvarar 6 elever) av eleverna upplever att de inte har studiero under skoldagen.

6,4 % (motsvarar 7 elever) av eleverna upplever att lärarna inte har höga förväntningar på deras lärande.

96,4 % av eleverna upplever att lärarna på skolan tar hänsyn till deras åsikter.

Analys av enkät

Vi kan utifrån aktuell kartläggning göra en analys utifrån föregående kartläggning, vilken genomfördes Vt. – 23. Vi ser en ökning hos eleverna vad gäller upplevelsen av att ha blivit utsatt för kränkande behandling, Vt-23 uppgav 72,6 % att de inte utsatts för kränkande behandling motsvarande 55 % i aktuell kartläggning. Upplevelsen att ha blivit utsatt någon gång har även ökat motsvarande 13 %. Elevernas uppger att det är rasten då flest kränkningar skett. Majoriteten av eleverna som upplever sig bli utsatt för kränkande behandling går på lågstadiet. Påverkansfaktorer som kan anses ha påverkat utfallet är att vi ser att det är ett negativt språkbruk och att det finns flera elever med låg impuls kontroll där man i stället för att kommunicera använder våld. Vi har haft utmaningar med att leda eleverna till ett sjyst spel på fotbollsplanen där flera kränkningar skett, detta har under vårterminen arbetats intensivt med tillsammans med eleverna där bland annat nya fotbollsregler tagits fram. Utifrån trygghetsvandring i skolans utomhusmiljö ser vi en god utveckling jämfört med Vt-23, då ingen av skolgårdens zoner upplevs som otryggt av fler än tre elever, detta återspeglas inte i elevernas enkätsvar om kränkande behandling då majoriteten av eleverna uppger att det är under raster som kränkningar sker. Elevernas upplevelse av att ha utsatts för kränkande behandling speglar inte skolans anmälningar/utredningar om kränkande behandling då det under läsåret rapporterats 20 ärenden, vilket då borde innebära att det finns ett stort mörkertal av anmälningar/utredningar som borde rapporterats. Det har vid gemensam reflektion med medarbetare framkommit en

osäkerhet kring vad som räknas som kränkande behandling, vad som är en konflikt och vad som hör till elevernas socialiseringsprocess. I samtal med eleverna i samband med enkätundersökningen framkommer en osäkerhet hos eleverna själva gällande vad kränkande behandling innebär, liksom skillnaden mellan konflikt och osämja. Samtliga elever på skolan, förutom en elev, vet vart de ska vända sig om de blir utsatta för kränkande behandling och 97,3 % av eleverna tycker att skolan alltid eller ibland gör vad som krävs för att de ska vara trygga på skolan, vilket inte heller motsvarar elevernas upplevelse av att ha blivit utsatt för kränkande behandling. Kan det vara så att betydelsen av kränkande behandling är för svårdefinierbar eller att vi använder begreppet för brett? Skolan har en rutin för hantering av ärenden för kränkande behandling och en tidigare framgångsfaktor har varit att tillsammans med vårdnadshavare konstruktivt hitta lösningar genom kommunikation som gynnar eleven i sitt sammanhang, behöver detta utvecklas vidare?

Gällande elevernas upplevelse av studiero har upplevelsen av att jag inte har studiero ökat, med 4 elever. Under läsåret har insatser genomförts utifrån identifierade behov, dels på individnivå men också på grupp, och organisationsnivå i syfte att förbättra studieron. Vi kan se att dessa insatser bidragit till en positiv effekt vad gäller studiero men samtidigt finns det förbättringsområden kring ljudnivå och impulsivitet hos flera elever, som kan antas påverka studieron i årskursen. För elever i åk 1-6 motsvarar detta föregående läsårs resultat där två elever uppger att de inte upplever studiero i skolan, vilket tyder på en förutsägbar och hanterbar struktur och trygga klassrum. Under läsåret 22/23 har arbetet påbörjats med lektionsdesign vilket kan ses som framgångsrikt utifrån aktuellt resultat. Under läsåret 23/24 har även samtliga årskurser arbetat med klassrumsregler för studiero och trivsel. Eleverna tog tillsammans med sin klasslärare fram en överenskommelse som har utvärderats i och med klassråd och reviderats i början av Vt – 24. Vid utvärdering med klasslärare kan man se detta som framgångsrikt för att skapa inflytande och ansvar för och över den gemensamma överenskommelsen vilket påverkar studieron positivt.

Utifrån elevernas upplevelse om lärarnas förväntningar på elevernas lärande har resultatet jämfört med föregående läsår gått från 9 elever till 7 elever som inte upplever att lärarna har höga förväntningar på eleven i skolarbetet, detta avser främst elever i mellanstadiet.

Vad gäller elevernas upplevelse av inflytande i skolarbetet och att deras åsikter tas hänsyn till, upplever 3,6 % av eleverna att detta inte sker, motsvarande 10,9 % i åk 4-6 föregående läsår vilket är en god utveckling. Under aktuellt läsår har årshjul för elevernas delaktighet och inflytande implementerats, klassråd och skolråd har genomförts mer kontinuerligt liksom elevernas delaktighet i skolans trygghetsteam, vilket troligtvis har påverkat elevernas mer positiva upplevelse.

Sociografisk inventering - eleven i gruppen

För att kartlägga hur klasserna utvecklas på gruppnivå och då även eleven i gruppen används metoden sociogram. Sociogram genomförs i syfte att kartlägga grupputveckling, elevernas upplevelse av tillhörighet och eventuell upplevt utanförskap. Sociogram genomförs två gånger/läsår, september och februari.

Resultat och analys

Resultatet av kartläggningen analyseras av skolans kurator och förankras med respektive klasslärare och arbetslag. Utifrån de två kartläggningar som skett under läsåret så ses överlag en god integrering mellan eleverna i klasserna. I de klasser där det finns indikationer på att en elev eller grupp av elever riskerar att hamna i utanförskap sker insatser för att förebygga och åtgärda detta.

Skolkurator i samverkan med klasslärare och trygghetsteam ansvarar för kartläggning och analys. Uppföljning sker i samband med nästkommande kartläggning i respektive klass bortsett från i de klasser då insatser blir aktuellt, då följs insatserna upp kontinuerligt utifrån den handlingsplan som tas fram.

Anmälningar av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Från och med ht-23 följs statistik, ärendens karaktär och omfattning kontinuerligt i skolans trygghetsteam. Det kan konstateras att sedan implementeringen av DF respons har kvaliteten ökat gällande dokumentation och uppföljning av ärenden för kränkande behandling, risken att något ärende "faller mellan stolarna" eller inte följs upp har minskat. Om en elev behöver tryggas i skolmiljön på grund av kränkande behandling kommuniceras detta till berörd personal och åtgärder genomförs för att säkerställa elevens trygghet.

Resultat

Under läsåret 23/24, 20 ärenden upprättats i DF-respons där elev har kränkt annan elev, antalet upprättade ärenden är likvärdigt med föregående läsår. Ärendefördelningen ser ut enligt följande:

- 14/20 ärenden åk F-3
- 6/20 ärenden åk 4-6
- 7/20 av samtliga rapporterade ärenden har upprättats under fritidstid
- Inga ärenden gällande trakasserier eller diskriminering har uppmärksammats eller anmälts i DF-respons.

Könsfördelning och tillvägagångssätt

- 16/20 ärenden är det pojkar som utsatts
- 12/20 ärenden är verbala kränkningar
- 10/20 ärenden är fysiska kränkningar
- 2 ärenden är både verbalt och fysiskt.

Plats, tid, dag och vuxennärvaro

Majoriteten, 15/20 kränkningar, har skett under rast. 4/20 kränkningar har skett vid övergångar mellan lektioner. 3/15 kränkningar har skett under lektion/verksamhetstid. Vuxen har varit närvarande vid 9/20 händelser, oklart vid 2 händelser och inte närvarande vid 9

händelser. Torsdagar är den dag då flest kränkningar rapporterats. Inget av ärendena bedöms som trakasserier eller ha någon grund i diskrimineringsgrunderna.

5. Utvärdering av mål från HT23–VT24

Mål 1: Ledarskapet i medarbetarskapet

Följande insatser har genomförts

- Gemensamma förhållningssätt och regler hela skoldagen kl.06-18
 - *Ansvarig: rektor tillsammans med personal*
- Fadderverksamheten
 - *Ansvarig: rektor tillsammans med personal*
- Elevgrupperingar för både skola och fritids
 - *Ansvarig: rektor tillsammans med personal*
- Hjälpmedel ute och inne så man kan vara kvar bland barnen
 - *Ansvarig: rektor tillsammans med personal*

Analys av genomförda insatser

Utifrån ovanstående insatser som genomförts under året kan vi se att vi kommit en bit på vägen men samtidigt har arbete kvar att göra för att säkerställa att vi bibehåller gemensamma förhållningssätt och regler under hela skoldagen. Arbetet med de planerade insatserna har varit levande under hela läsåret 23/24 genom APT, arbetslagstid och annan gemensam tid där merparten av personalen på skolan medverkat. Under uppstart av läsåret 24/25 gick samtlig personal tillsammans med rektor igenom gemensamma regler och förhållningssätt. Gemensamma studiekvällar under aktuellt läsår, där samtlig personal närvarar, skapar förutsättningar att fortsätta det gemensamma arbetet. Fadderverksamheten har under läsåret varit levande och vi ser goda effekter av detta, bland annat utifrån en trygg utomhusmiljö och att eleverna skapar relationer över årskurserna. De äldre elevernas ansvarskänsla och de yngre elevernas trygghet inför de äldre eleverna kan vi se utvecklas positivt utifrån detta. För att skapa elevgrupperingar för både skola och fritidshem som är gynnsamt för eleverna är gemensam tid för pedagoger och fritidshemslärare nödvändigt, under läsåret har av olika orsaker dessa förutsättningar inte funnits fullt ut. Inför aktuellt läsår har möjligheterna för mer gemensam planeringstid och samverkan setts över och kommer utvärderas under läsåret. Hjälpmedel ute och inne för att kunna vara kvar bland barnen har givit goda resultat och sårbarheten med att behöva lämna exempelvis skolgården har minskat. Vidare analys går att läsa under ovanstående analyser tillhörande skolans kartläggningar.

Följande behov/utvecklingsområden har uppmärksammats

- Fortsatt arbete med gemensamma regler och förhållningssätt
- Förutsättningar för att stärka kommunikationen och samarbetet mellan skola och fritidshem

Mål 2: Överlämningar – öka kunskapen om eleven

Följande insatser har genomförts

- Tydligare rutin vid överlämning från förskola till förskoleklass
 - - *Ansvarig: rektor och elevhälsoteamet*
- Tydligare kommunikation mellan förskoleklass och fritidshem
 - *Ansvarig: rektor tillsammans med personal*
- Hanterbarhet vid övergångar under dagen
 - *Ansvarig: rektor tillsammans med personal*

Analys av genomförda insatser

Ett centralt kommungemensamt arbete har under läsåret pågått för att förtydliga rutinen gällande överlämning från förskola till skola, detta har inte utvärderats ännu utan sker i samband med läsårsstart 24/25. Vi ser att det finns behov av att fortsätta arbeta med övergångar under skoldagen, framför allt vad gäller in-, - och utgång från rast, i samband med läsårsstart 24/25 kommer nya rutiner för detta sättas i bruk i syfte att öka tryggheten och hanterbarheten för eleverna, vilket kommer följas upp under Ht-24. Vidare analys går att läsa under ovanstående analyser tillhörande skolans kartläggningar.

Följande behov/utvecklingsområden har uppmärksammats

- Utvärdera överlämningsrutinen för överlämning förskola – skola.
- Utvärdera och tätt följa utvecklingen av övergångar under skoldagen, främst vad gäller lågstadiet och fritidshem.

Mål 3: Normer, begrepp och studiero

Följande insatser har genomförts

- Medvetandegöra bemötande mot flickor respektive pojkar
 - - *Ansvarig: elevhälsan*
- Tydliggöra begreppet studiero
 - *Ansvarig: rektor tillsammans med personal*
- Klassrumsregler som gäller i samtliga undervisningsmiljöer där klassen befinner sig
 - *Ansvarig: rektor tillsammans med personal*

Analys av genomförda insatser

Under läsåret har hela skolan arbetat aktivt med ett ökat elevinflytande. Som en del av detta tog samtliga årskurser inledningsvis av Ht-23 fram klassrumsregler för studiero, hur vill vi ha det i våran klass och vad betyder studiero. I starten av Vt-24 reviderades klassrumsreglerna i samtliga årskurser och begreppet diskuterades återigen. Vi kan se goda effekter av detta arbetssätt, vilket kommer att fortsätta under aktuellt läsår. För att medvetandegöra

bemötande mot flickor respektive pojkar har gemensamma reflektioner skett under APT, vi ser behov av att fortsätta arbeta vidare med detta. Vidare analys går att läsa under ovanstående analyser tillhörande skolans kartläggningar.

Följande behov/utvecklingsområden har uppmärksammats

- Jämställdhet
- Bibehålla arbetet med studiero och klassrumsregler

6. Mål och planerade insatser HT24–VT25

Genomförda kartläggningar samt utvärdering av tidigare mål har resulterat i att följande mål har formulerats för läsåret 2024–2025.

Mål 1: Trygg arbetsmiljö för eleverna under hela skoldagen

Planerade insatser/aktiviteter:

- Arbeta fram och bibehålla förhållningssätt och regler hela skoldagen kl.06-18
 - *Ansvarig: rektor tillsammans med personal*
- Fadderverksamheten bibehålls och arbetas vidare med
 - *Ansvarig: rektor tillsammans med personal*
- Kommunicera kring främjande elevgrupperingar för både skola och fritids
 - *Ansvarig: rektor tillsammans med personal*
- Utforma rutiner för in,- utgång gällande lågstadiet för att öka tryggheten i kapprummet.
 - *Ansvarig: rektor tillsammans med personal*
- Aktivt och medvetet arbeta tillsammans med eleverna för en förbättrad ljudvolym i skolans miljöer.
 - *Ansvarig: rektor tillsammans med personal*
- Medvetet arbeta för ett förbättrat språkbruk mellan eleverna
 - *Ansvarig: rektor, elevhälsoteam och all personal*

Mål 2: Professionalitet i ärenden som rör kränkande behandling

Planerade insatser/aktiviteter:

- Stöddokument för ärendehantering
 - *Ansvarig: rektor och elevhälsoteamet*
- Gemensamma workshops för att öka kunskapen om kränkande behandling, diskriminering och trakasserier för medarbetare och elever
 - *Ansvarig: rektor, trygghetsteam och elevhälsoteam*

Samtliga mål följs upp i samband med analysperiod maj/juni 2025.

7. Riktlinjer och rutiner för att förhindra diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

För att förhindra diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling arbetar vi utifrån ett förhållningssätt med närvarande pedagoger. Det finns vuxennärvaro under hela skoldagen, inklusive raster, och flertalet pedagoger äter pedagogisk lunch tillsammans med eleverna. På raster erbjuds olika aktiviteter. Vi involverar elever i trygghetsvandringar för att få reda på otrygga platser så att vi som pedagoger är extra uppmärksamma på dessa platser.

En elev som berättar att hen känner sig kränkt, ledsen, arg, sårad eller skadad ska alltid tas på allvar. Varje incident av kränkande behandling ska resultera i en omedelbar reaktion från personal i skolan.

Personal som blir vittne till diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ingriper omedelbart genom att tydligt avbryta handlingen.

Så snart skolan får kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling har eller kan ha skett ska en anmälan göras och uppgifterna utredas. Utredningen ska dokumenteras.

Om en vårdnadshavare känner oro eller uppmärksammat någon form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling vänder de sig till sin mentor på skolan. Om de upplever att personal är inblandad i diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling kontaktas ansvarig rektor.

8. Rutiner för åtgärder i akuta situationer

Personal uppmärksammar elev som kränker/trakasserar andra elever

1. Gå in och bryt om du ser en handling som kan vara en kränkning/trakasserier.
Tillkalla andra vuxna om du inte kan hantera situationen på egen hand.
2. Prata med inblandade parter.
3. Kontakta klasslärare/mentor som i sin tur informerar vårdnadshavare.
4. Du som uppmärksammade kränkningen gör en anmälan i DF-Respons:
<https://tibro.dfrespons.se/Login.aspx> Anmälan ska ske skyndsamt.
5. Rektor tar emot anmälan och utser en eller flera utredare i DF-Respons. Systemet skickar automatiskt e-post till huvudman.
6. Den/de som utreder samlar in tillräckligt med information för att bedöma om eleven har blivit utsatt för en kränkning/trakasserier/diskriminering. Utredaren dokumenterar vilka åtgärder som behöver genomföras för att få stopp på kränkningarna. Inblandade elever ska involveras i utredningen.
7. Ansvarig utredare bedömer om händelsen var kränkande behandling/trakasserier, avslutar utredningen och bedömer om en uppföljning behövs.
8. Vid behov följs ärendet upp en eller flera gånger. Uppföljningar dokumenteras i DF-Respons.
9. Rektor granskar utredning och uppföljningar samt avslutar ärendet alternativt ger förslag till ytterligare åtgärder och uppföljning.

Elev eller vårdnadshavare uppmärksammar elev som kränker/trakasserar elev

1. Elev och/eller vårdnadshavare kontaktar ansvarig klasslärare/mentor.
2. Klasslärare/mentor gör en anmälan i DF-Respons: <https://tibro.dfrespons.se/Login.aspx>
3. Följ steg 5–9 ovan.

Elev, vårdnadshavare eller personal uppmärksammar personal som kränker/trakasserar/diskriminerar elev

1. Rektor kontaktas.
2. Rektor genomför samtal med berörd vuxen.
3. Rektor informerar vårdnadshavare.
3. Rektor gör en anmälan i DF-Respons: <https://tibro.dfrespons.se/Login.aspx>
4. Rektor utreder händelsen. Systemet skickar automatiskt e-post till huvudman.
5. Rektor följer steg 6–9 ovan.
6. Om handlingen anses vara ett brott kontaktas sociala myndigheter och polis.

Bilaga: Årshjul utifrån plan mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Augusti	September	Oktober
<p>Fortsatt planering av aktiviteter utifrån målen.</p> <p>Under uppstarts dagar i augusti tar teamen/arbetslag hänsyn till målen i sin planering för undervisningen i respektive ämne.</p>	<p>Rektor ser till att den nya planen mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering publiceras på skolans hemsida.</p> <p>Vårdnadshavare informeras av rektor via Infomentor om att planen finns på hemsidan.</p> <p>Varje skolenhet börjar aktivt arbeta med de utvalda målen.</p> <p>Trygghetsvandringar genomförs i början av september.</p>	<p>Resultat av trygghetsvandringar sammanställs av trygghetsteamet och synliggörs för personal och elever.</p> <p>Dokumentation sparas för att kunna läggas in i planen för nästa läsår (reviderad mall publiceras i februari).</p>
Juli	<p>Uppföljning Utvärdering Utveckling</p>	November
Juni		December
<p>Trygghetsteamet gör klart uppföljningen av nuvarande mål.</p> <p>Nya mål formuleras till kommande läsår.</p> <p>Planering av aktiviteter utifrån målen påbörjas.</p>		<p>Verksamhetschef för grundskolan ger elevhälsoschef eller utvecklingsledare i uppdrag att revidera mallen till planen för nästa läsår.</p>
Maj		Januari
<p>Trygghetsteamet följer upp nuvarande mål och planerade insatser samt dokumenterar i planen för nästa läsår.</p> <p>Antal anmälningar i DF-Respons sammanställs och analyseras. Dokumenteras i planen.</p>	Mars	Februari
<p>Trygghetsteamet tar del av enkätresultat och analyserar svaren. Resultat och analys skrivs in i planen för nästa läsår.</p> <p>Trygghetsteamet presenterar resultat och analys av enkät samt trygghetsvandring för all personal på APT i april eller maj.</p> <p>Rektorer deltar i trygghetsdialog på nämndsmöte.</p>	<p>Trygghetsteamet sammanställer och analyserar resultatet av trygghetsvandringen samt dokumenterar i planen för nästa läsår (även resultatet från trygghetsvandringen i september läggs till).</p> <p>Elevhälsoschef/utvecklingsledare skickar ut länkar till enkäter som genomförs på respektive enhet.</p>	<p>Elevhälsoschef eller utvecklingsledare lägger ut reviderad mall på Inredan och informerar rektorer.</p> <p>Trygghetsvandringar genomförs för att kartlägga platser som kan upplevas som otrygga.</p>